

CIÈNCIA

REVISTA CATALANA
DE
CIÈNCIA I TECNOLOGIA

Any I

Juny 1926

Núm. 5

SUMARI

Ramon Turró i Darder (1854-1926)

Fragments d'estudis originals de Ramon Turró

Origen i naturalesa de les diastases bacteriolítiques
El mètode objectiu

Estudis crítics sobre l'obra turroniana

L'obra fisiològica de Turró

Les doctrines immunològiques d'En Turró

L'obra filosòfica de Ramon Turró

Les «Bacteriolisines específiques» de Turró i els «Ferments defensius» d'Abderhalden

Aportacions de Turró al coneixement de l'anafilàxia

Ramon Turró, home de ciència

LEANDRE CERVERA
AUGUST PI SUNYER
GEORGES DWELSHAUVERS

MIQUEL A. BALTA
PERE DOMINGO
J. M. BELLIDO

L'homenatge de Catalunya a Ramon Turró, al Palau de la Generalitat
El Laboratori Municipal del Parc

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

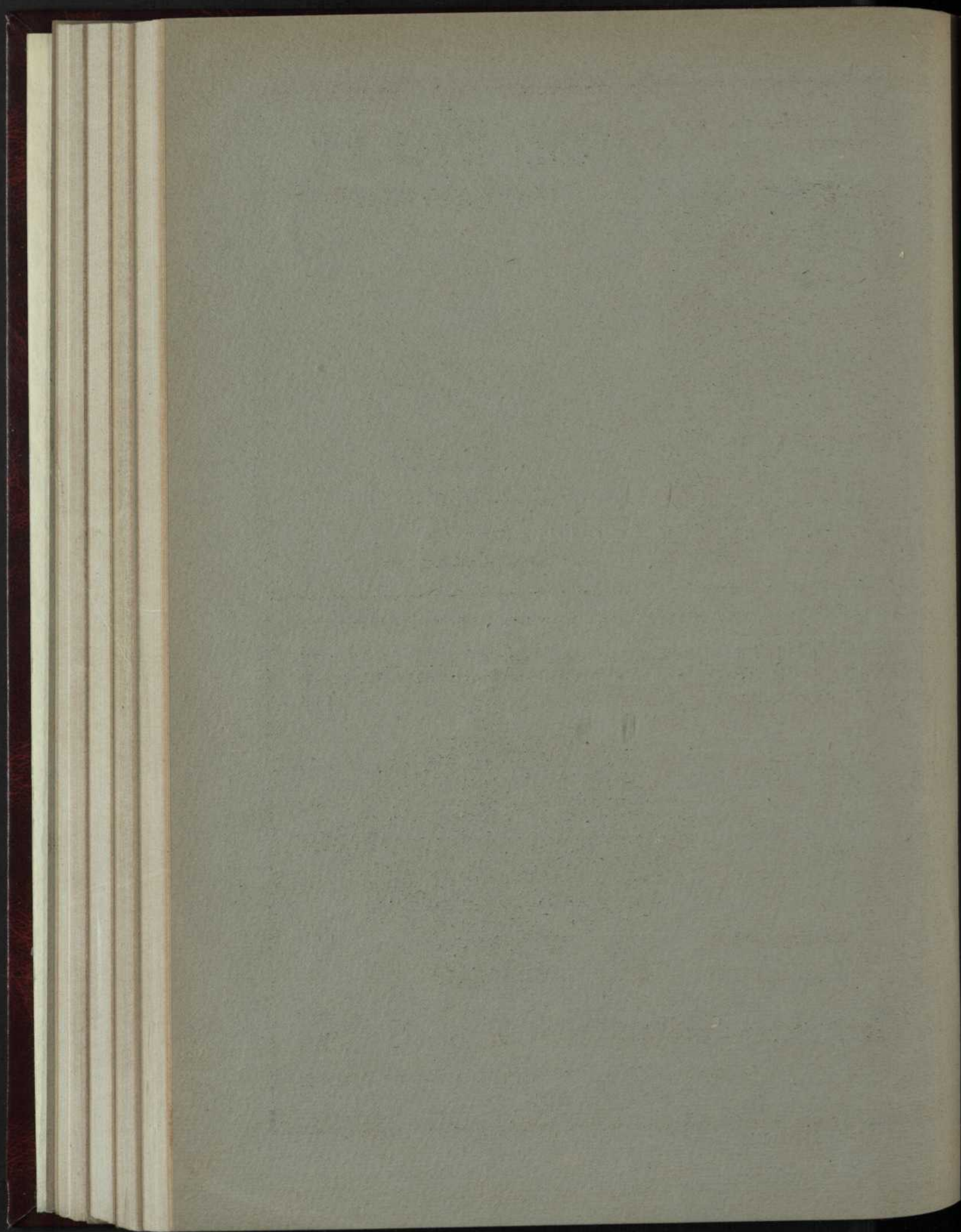
Llibreria CATALÒNIA

Plaça de Catalunya. 17.

BARCELONA

SUBSCRIPCIÓ: 15 PTES. L'ANY

NÚMERO SOLT: 1'50 PTES.

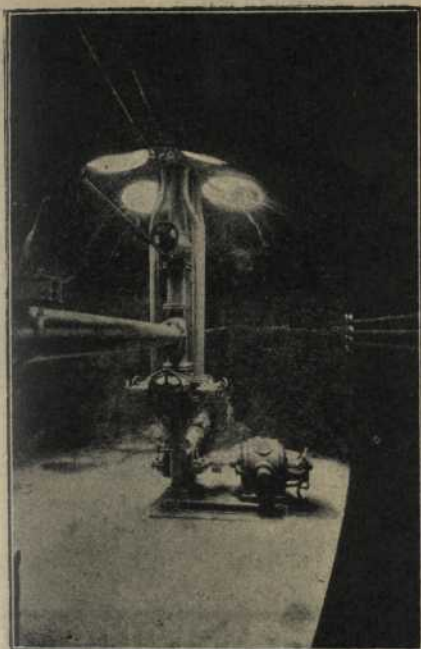
Bombes centrífugues de construcció

Escher Wyss & Co

de Zurich

Representant general per a Espanya i Portugal

BARCELONA: Girona, 112 **F. VIVES PONS** MADRID: Prim. 2
VALENCIA: Hernán Cortés, 12, 1r.

Projectes i estudis d'elevació d'aigües per a regadius, proveïment de vies, desaiqüe de mines, etc. • Construcció sòlida i acurada • Alts rendiments • Les instal·lacions hidràuliques més importants s'han efectuat amb material provinent dels tallers ESCHER WYSS & Co. de Zurich

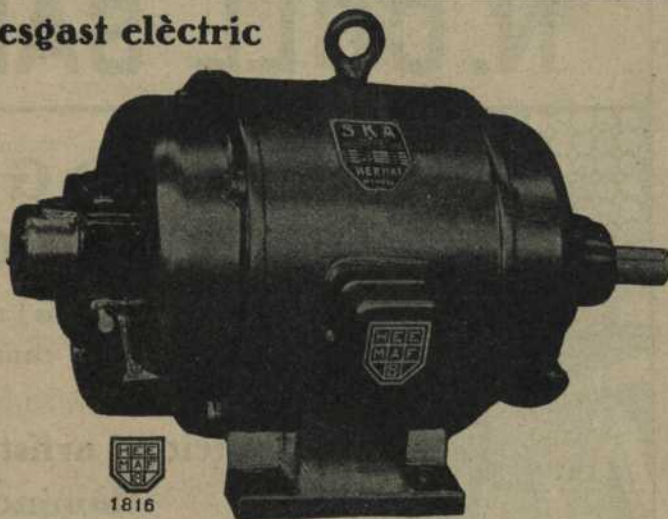
Bombes de baixa i alta pressió per a caudals des de 30 fins a 80.000 litres per minut • Nombroses referències i gran existència de grups motor-bomba per subministre immediat • Preus reduïts

Si us interessa la instal·lació d'una bomba demaneu oferta i catàleg general, que us serà * * * tramès tot seguit * * *

MOTOR DE DOBLE ENROTLLAMENT

L'únic que no té desgast elèctric

Es la millora més important introduïda en la fabricació de motors normals d'ençà de 1924

Electric Supplies Co. S. A.

Oficina Central: **Fontanella, 14, pral. - Barcelona**
Telèfons 3996 A i 339 A

COMPANIA GENERAL DE
ASFALTOS Y PORTLAND

ASLAND

PASSEIG DE GRACIA, 45
BARCELONA

Adreça postal:
Apartat, 263
BARCELONA

Adreça telegràfica,
telefònica, cable i
radio-telegràfica
ASLAND-BARCELONA

FABRIQUES

A
LA POBLA DE LILLET I
MONTCADA (Barcelona)
VILLALUENGA DE LA SAGRA
(Toledo)
BILBAO

PRODUCCIO ANYAL: 300.000 tones

N. COLL SALIETI

**FOTOGRAVAT
TRICOLOR**

Dibuixos i retocs per a
catàlegs

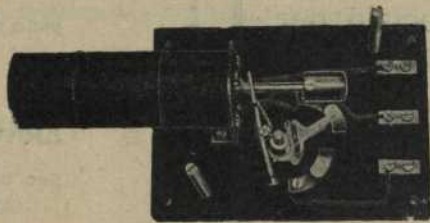
**Edicions artístiques, postals,
làmines, etc.**

Barcelona - ARCS, 7 - Telèfon 3472

Aparells elèctrics

Ascensors i
Muntacàrregues

Garrigosa, Claverie i Borrell
S. en C.

Aragó, 177

Telèfon 1490 G.

B a r c e l o n a

PROXIM A PUBLICAR-SE!!

NORMES DEL COMERCIANT

*"L'activitat comercial en els ordres pràctic,
jurídic i tributari", per*

Manuel Carrasco i Formiguera

Advocat

L'obra apareixerà en dos volums pulcrament editats en forma de manual

Preu de l'obra completa: 30 ptes. en rústica i 35 en tela

Condicions de subscripció: Pagament a la bestreta de la meitat del preu: o sigui, 15 ptes. o 17'50, respectivament, a l'acte de la subscripció, i liquidació de la meitat restant en fer-se el lliurament del primer volum al subscriptor

LLOCS DE SUBSCRIPCIO: Principals llibreries i a l'autor.

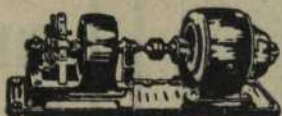
Instal·lacions de Galvanoplàstia per niquelar, estanyar, daurar, platejar, etc.

YBRAN & FONT

Plaça Tetuan, 24 - Apartat de Correus 664 - Telèf. S. P. 444

BARCELONA

Dipòsits a Bilbao i Madrid

Materials i articles de tota mena per desbastar, polir i acabar objectes metàl·lics / Màquines i eines per a la indústria mecànica / Estudis i pressupostos posts gratuïts

Oficines: Pl. de Catalunya, 9 - Telèf. 3910 A
Fàbrica: Menendez Pelayo, 220 - Telèf. 480 G

Construcció d'aparells industrials i de gran precisió per a medicions elèctriques

Instal·lació de centrals elèctriques - Xarxes de distribució - Quadros de maniobra - Proteccions per a altes tensions

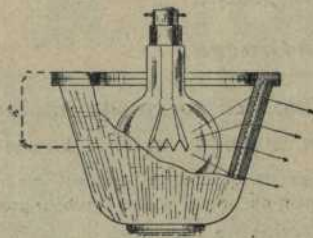
Motors - Transformadors - Dinamos - Alternadors CLERICI

HOLOPHANE

Il·luminació científica i racional - Augment d'intensitat lluminica de 50 %

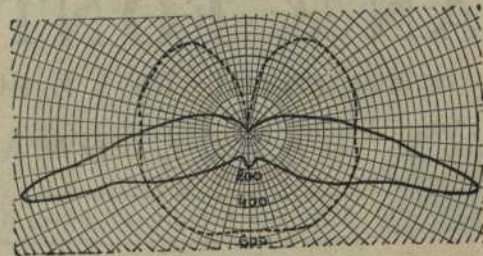
REFLECTOR, REFRACTORS I DIFUSORS

per a il·luminació d'interiors i il·luminat públic

RESSENYAMENTS

Estació monumental M. Z. A. - Gran Metropolità de Barcelona - Exposició d'Indústries Elèctriques - Laboratoris Nord d'Espanya - Oficines "Comercial Pirelli, S. A." - Magatzems Paris-Madrid - etc.

R. PLANCHE

& Co.

VILLEFRANCHE S. SAÔNE

Compressors d'aire

per a pressions fins a 8 kg.

Elevadors de pressió

per a pressions des de 300 gr. a 1500 gr.

Bombes de buid

d'una fase: Buid 98 %
dues fases: Buid 99,5 %

GRUPS FIXES I TRANSPORTABLES

MAQUINES MOGUDES
AMB CORRETJA O DIRECTAMENT ACOBLADES A MOTOR ELECTRIC

Excel·lents referències
Preus interessants

Representant general:

Fill d'E. Bruguera

Riera, 28 - Barcelona

CIÈNCIA

ANY I
NUM. 5

REVISTA CATALANA
DE
CIÈNCIA I TECNOLOGIA

JUNY
DE 1926

Ramon Turró i Darder

1854-1926

LA mort d'aquest home representa per a la ciència catalana una pèrdua d'abast incalculable. Al seu intel·ligent i oportú mestratge es deu una gran part de l'actual estat floreixent de les ciències biològiques a Catalunya. Sota el seu guiatge espiritual van formar-se científicament un estol de joves que, sentint a l'ànima l'afany de delectar-se en el camp de la recerca experimental, no sabien ni podien resignar-se a contemplar impassibles com de l'altra banda de les fronteres nostrades, uns éssers, aparentment privilegiats per la fortuna, es sodollaven de glòria i de profit amb el conreu d'aquella temptadora i abassegadora forma d'activitats humanes.

Si Ramon Turró fou un autodidacte, les generacions que el succeiran no podran, però, saber les amargors d'aquesta particularitat, ni els sofriments que l'orgull de presumir aquest qualificatiu porta aparellats. Ramon Turró fou un autodidacte, però volgué ésser el darrer autodidacte de la Biologia a casa nostra. Per això formà escola.

El mestratge de Turró, la més gran de les seves grans obres, ha estat ben abundantment fruitós i el secret d'aquest fenomen cal cercar-lo en la concurrència de dos factors: l'entusiasme i l'experiència. El Dr. Turró fressà el camí ple d'esbarzers que mena al temple de la Ciència i no volgué que els seus deixebles patíssin anàloga dissort. Els seus primers anys de vida científica s'havien escolat en un indecís oscil·lar cap a la cerca de la ruta bona; començà per fer versos, volgué ésser metge, es llicencià en filosofia i lletres, tornà a continuar els estudis de Medicina, es llençà al periodisme, féu una primera escapada als camps de la Fisiologia i de la Filosofia, entrà al món de les finances, es fa veterinari i finalment tastà la Immunologia. Arribat a aquest tocom s'hi asseu a pleret i no s'en mou ja fins que pels seus passos naturals els coneixements adquirits en l'estudi de la vida dels éssers microscòpics el porta insensiblement a la meditació filosòfica sobre la intel·ligència humana.

La instintiva afició del savi a les síntesis d'amples horitzons va donar a Turró una autovisió dels episodis del seu viure predecessor a la seva centració definitiva i l'aplicació de les conseqüències derivades d'aquesta visió de conjunt va fer que Turró, a la càtedra lliure de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya i del Laboratori Microbiològic Municipal, fos el mestre ideal que avui ploren i engoren tots els que tingueren la fortuna de passar per ella. I ho han fet gairebé tots els metges, veterinaris, químics, bidlegs i farmacèutics de menys de quaranta anys que avui saben a Catalunya, si més no, unes nocions de Bacteriologia pràctica!

El nom del Dr. Turró va unit a tècniques noves de Fisiologia i de Microbiologia que han dat la volta al món; a concepcions noves sobre els mecanismes de la circulació de la sang pels vasos i de la producció de les immunitats natural i adquirida; a estimabilíssimes adquisicions endocrinològiques que han derivat en benèfiques aportacions terapèutiques, i a genials visions sobre subjectes pertinents als domenys de la Filosofia.

Per citar algunes de les nombroses notes de contribució bacteriològica recordarem El conreu del Gonococ, El conreu del pneumococ, Un nou tub per al conreu dels anaerobis, els estudis sobre el

poder lític dels extrems d'òrgans, que serví de basament al formidable llibre *Els ferments defensius*, el conreu del b. de Koch, els estudis sobre l'ovisèrum, la lissi del b. virgula i el b. coli per les solucions feblement alcalines, etc. Entre els seus treballs sobre Fisiologia cal consignar, primerament, la seva monografia sobre La circulació de la sang i després els estudis sobre la tiroide, el ronyó, l'ovari i el pàncreas. Finalment entre els treballs filosòfics cal assenyalar en lloc d'honor el llibre *Orígens del Coneixement*, del qual s'ha publicat la primera part dedicada a l'estudi de la fam

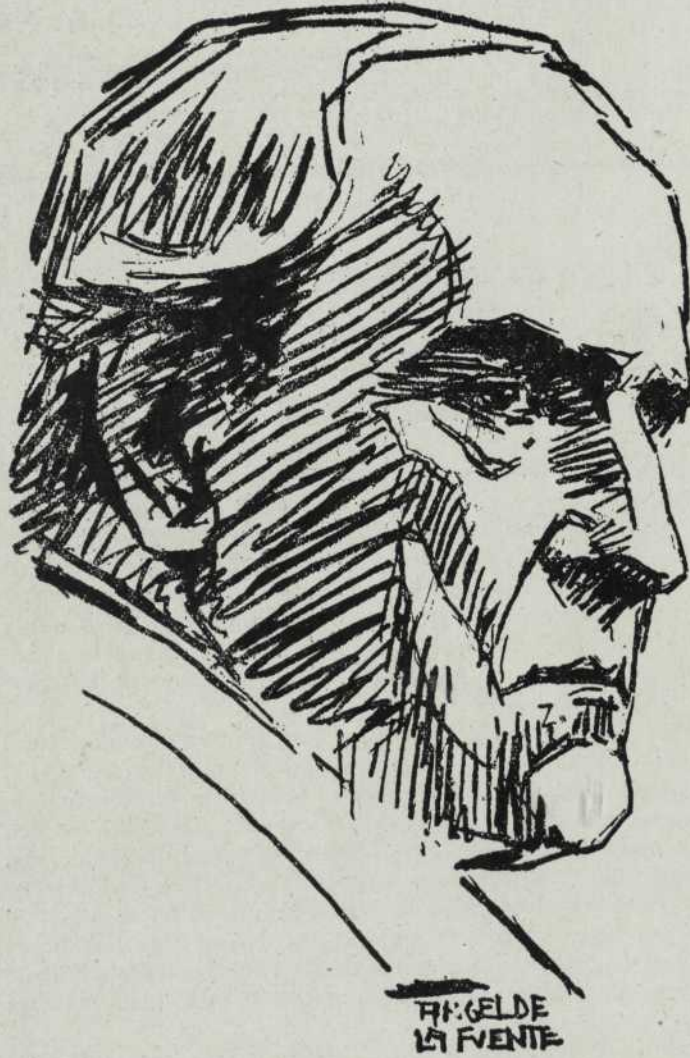
en successives edicions alemanya (1909), catalana (1912), francesa (1914) i espanyola (1917 i 1921).

En 1892 Turró va ésser nomenat membre numerari de la Real Academia de Medicina y Cirugía de Barcelona.

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, s'honorà dos anys amb la presidència de Turró.

També Turró ha estat molts anys director del Laboratori Municipal del Parc.

En constituir-se l'Institut d'Estudis Catalans fou nomenat membre de la Secció de Ciències. En crear-se la Societat de Biologia de Barcelona el nom de Turró fou col·locat entre els dels socis d'honor. En 1916, el comitè organitzador de l'Assemblea Nacional Veterinària reunida a Barcelona, li oferí la presidència d'honor i li encarregà el discurs inaugural de les tasques. En 1917, l'Academia Nacional de Medicina de Madrid i la Residencia de Estudiantes de la mateixa capital, li encarreguen sengles conferències d'inauguració de cicle i de curs acadèmic respectivament. En 1919, l'Academia de Medicina de Buenos Aires el nomenà soci d'honor juntament amb el Dr. Santiago Ramon i Cajal. També aquest mateix any, la Societat de Biologie de Paris el nomenà soci corresponent. En 1924, amb el formidable treball *La Disciplina mental*, del qual algú ha dit que no pot llegir-se sense encomanar el cal-

(De *El Liberal*)

fret que produeixen les coses verament genials, inaugurà les sessions el IXè. Congrés de Asociación Española para el progreso de las ciencias reunit a Salamanca. Finalment, el dia 14 de desembre de 1922 la Societat de Biologia de Barcelona, per tal de celebrar el desenari de la seva constitució, dedicà al doctor Turró un solemne homenatge a la sala d'actes del Palau de la Generalitat. En aquest acte solemniel el President de la Mancomunitat de Catalunya li féu present d'una placa d'or, fruit de subscripció entre metges i veterinaris, amb el bust en relleu i una sentida endreça.

Aprofitant l'avinentsa d'aquest homenatge, al qual s'associà la Nació en pes, el representant de l'autoritat municipal féu declaració pública de l'acord pres per l'Ajuntament de Barcelona de deixar sense efecte, en honor a Turró, l'article de la llei municipal i Reglament de funcionaris, aleshores vigent, que disposava la seva jubilació per haver arribat a l'edat reglamentària.

Turró fou jubilat per l'Ajuntament en 1924, però els efluvis del seu mestratge seguiren fent de guiadors i de vinçle indissoluble entre ell i els seus deixebles.